

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Sžk/2/2019
Identifikačné číslo spisu: 1016200882
Dátum vydania rozhodnutia: 4. augusta 2020
Meno a priezvisko: JUDr. Petra Príbelská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1016200882.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): S.. K. H., bytom A. A. X, Ž., proti žalovanému: Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, so sídlom Kutuzovova 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti oznámenia žalovaného č. SEKO-68-6/2016-ZH z 11. mája 2016, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č.k. 5S/105/2016-65 zo 6. februára 2018, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/105/2016-65 zo 6. februára 2018 z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

O d ô v o d n e n i e

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č.k. 5S/105/2016-65 zo 06.02.2018 žalobu žalobcu o preskúmanie zákonnosti oznámenia žalovaného č. SEKO-68-6/2016-ZH z 11.05.2016 podľa § 98 ods. 1 písm. g/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) odmietol a o náhrade trov konania rozhodol podľa § 170 písm. a/ SSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení uznesenia krajský súd uviedol, že žalobca správnu žalobu odôvodnil tým, že počas trvania pracovného pomeru došlo v priebehu roka 2015 k prudkému zhoršeniu pracovných podmienok, ktoré vytykal v jeho sťažnosti z 19.02.2016 podľa § 3 ods. 1 a § 5 ods. 1 zákona č. 9/2010 Z.z. adresovanej žalovanému. Sťažnosť mu bola prvýkrát vrátená ako neúplná oznámením z 03.03.2016 a druhýkrát oznámením z 11.05.2016 z dôvodu, že doplnené podanie nespĺňa náležitosti sťažnosti, nakoľko odstránenie nedostatkov nie je v pôsobnosti žalovaného. Žalobca mal za to, že bola porušená povinnosť orgánu verejnej správy prešetriť sťažnosť podľa § 18 a nasl. zákona č. 9/2010 Z.z., čím došlo k porušeniu čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

3. Krajský súd zdôraznil, že pri posudzovaní prípustnosti súdneho preskúmania rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy je správny súd povinný posúdiť, či sa žalobou napadnuté rozhodnutie

alebo opatrenie nedotýka základných práv alebo slobôd účastníka konania, ktoré mu zaručuje Ústava Slovenskej republiky alebo príslušná medzinárodná zmluva o ľudských právach a základných slobodách. V takých prípadoch totiž vylúčenie súdneho preskúmania rozhodnutia správneho orgánu nemožno uplatniť. O takýto prípad však podľa názoru krajského súdu v prejednávanej veci nejde, nakoľko zo žaloby nevyplýva, na akých konkrétnych subjektívnych právach bol žalobca opatrením, resp. postupom žalovaného ukrátený. Krajský súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 7Sžso/11/2010 zo 07.12.2010, podľa ktorého oznámenie o vybavení sťažnosti nie je rozhodnutím, ktoré možno preskúmať v správnom súdnictve, lebo nemá za následok vznik, zmenu alebo zánik právneho vzťahu ani ním nemôžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb priamo dotknuté.

4. Podľa názoru krajského súdu žalobou napadnuté oznámenie žalovaného nie je rozhodnutím ani opatrením orgánu verejnej správy v administratívnom konaní, ktoré by zakladalo, menilo, rušilo alebo deklarovalo práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti žalobcu alebo sa ich priamo dotýkalo, a preto je zo súdneho preskúmania v správnom súdnictve vylúčené. Žaloba teda smeruje voči písomnosti žalovaného, ktorá je opatrením orgánu verejnej správy procesnej povahy, vylúčeným zo súdneho preskúmania podľa § 7 písm. e/ SSP.

5. Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu podal žalobca ako sťažovateľ v zákonom stanovenej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. j/ SSP (podanie bolo nezákonne odmietnuté) a navrhol, aby kasačný súd napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

6. V dôvodoch uviedol, že je nesprávny záver krajského súdu, že zo žaloby nevyplýva, na akých konkrétnych subjektívnych právach bol žalobca opatrením resp. postupom žalovaného ukrátený, keď žalobca v žalobe namietal porušenie práva na inú právnu ochranu (čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky), pričom v žalobe vymedzil konanie žalovaného, ktoré chápe ako odopretie spravodlivosti. Pointou tohto konania je zistiť, či je možné v Slovenskej republike, aby konanie zamestnávateľa v pracovnoprávnom vzťahu voči zamestnancovi, pokiaľ zamestnanec skončí pracovný pomer, už nemohlo byť nikdy nikým preskúmané a prípadne sankcionované. Žalobca v tejto súvislosti uviedol, že žalovaný ako orgán oprávnený vykonávať inšpekciu práce na pracoviskách ozbrojených síl Slovenskej republiky podanie žalobcu posúdil tak, že nespĺňa náležitosti sťažnosti, a že nie je v jeho pôsobnosti o tomto podaní konať. Už samotný tento záver je podľa žalobcu nepreskúmateľný, lebo buď podanie nespĺňa náležitosti alebo je orgán vecne nepríslušný. Zároveň žalovaný podanie žalobcu nevyhodnotil ani ako sťažnosť, ani ako podnet, ani ako podanie hodné postúpenia inému orgánu, pričom ako žalobca v žalobe uviedol, inšpektoráty práce hodnotia podanie bývalého zamestnanca podané do dvoch mesiacov od skončenia pracovného pomeru ako podnet a zaoberajú sa ním. Keďže záver žalovaného bol nepreskúmateľný a súčasne bol faktickým odmietnutím sa zaoberať podaním žalobcu, napadol žalobca na súde porušenie práva na inú právnu ochranu.

7. Ďalej žalobca poukázal na to, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 7Sžso/11/2010, na ktoré krajský súd poukázal v odôvodnení napadnutého uznesenia, bolo vydané za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, pričom o žalobe žalobcu sa konalo podľa ustanovení SSP. V tejto súvislosti namietal, že už v žalobe uviedol, že sa jedná o nezákonné opatrenie v zmysle § 177 ods. 1 SSP, pričom dôvodová správa k tomuto zákonu ako príklady opatrení uvádza aj samostatné listy orgánov verejnej správy, ktorými sa oznamuje, že nebolo vyhovené návrhom alebo žiadosťiam fyzických osôb alebo právnických osôb, ak tým môžu byť priamo dotknuté ich práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti. Žalobca mal za to, že krajský súd sa s uvedenou skutočnosťou vôbec nevyšporiadal.

8. Žalobca tiež namietal, že súd v rozhodnutí poukázal na § 7 písm. e/ SSP, pričom však uviedol iba polovicu tohto ustanovenia, avšak pre toto konanie je podľa žalobcu rozhodujúca práve súdom neuvedená druhá polovica tohto ustanovenia. Súd v podstate uviedol, že žalovaný vydal opatrenie procesnej povahy, v skutočnosti je však povaha napadnutého opatrenia taká, že sa jedná o konečné opatrenie zamedzujúce právo na inú právnu ochranu (pred iným orgánom ako súdom).

9. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti mal žalobca za to, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je v rozpore s § 139 ods. 2 SSP.

10. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobcu uviedol, že sa v celom rozsahu pridrižiava vyjadrenia k žalobe, zotrval na tom, že pri vybavení podania žalobcu formou oznámenia postupoval v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Vzhľadom na skutočnosť, že podanie žalobcu nebolo kvalifikované ako sťažnosť v zmysle § 3 ods. 1 zákona č. 9/2010 Z.z. a zákon č. 9/2010 Z.z. nezakladá v takomto prípade povinnosť postupovať v zmysle § 4 ods. 3, žalobcovi bola zaslaná odpoveď vo forme listu s kvalifikovaným odôvodnením súvisiacim s posúdením jeho podania, ktorá nemá formu rozhodnutia, ale len oznámenia o vybavení podania. Týmto oznámením nemohli byť práva alebo právom chránené záujmy žalobcu porušené alebo priamo dotknuté, čo je zákonnou podmienkou práva domáhať sa ochrany na správnom súde aj v zmysle § 2 ods. 2 SSP. Ak sa Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp.zn. 7Sžso/11/2010 vyjadril, že písomné oznámenie o vybavení sťažnosti nemá za následok vznik, zmenu alebo zánik právneho vzťahu, ani ním nemôžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb priamo dotknuté (a to za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku), týmto oznámením nemohli byť práva alebo právom chránené záujmy žalobcu porušené alebo priamo dotknuté ani za účinnosti SSP.

11. Žalovaný, majúc za to, že krajský súd rozhodol vecne správne a zákonne, a že napadnuté uznesenie je riadne odôvodnené, navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal uznesenie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti (453 ods. 1 a ods. 2 SSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

13. Predmetom kasačného konania bolo uznesenie, ktorým krajský súd podľa § 98 ods. 1 písm. g/ SSP odmietol žalobu žalobcu o preskúmanie zákonnosti oznámenia žalovaného č. SEKO-68-6/2016-ZH z 11.05.2016 s odôvodnením, že žaloba smeruje voči písomnosti žalovaného, ktorá je opatrením orgánu verejnej správy procesnej povahy, vylúčeným zo súdneho prieskumu podľa § 7 písm. e/ SSP.

14. V prejednávanej veci sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti oznámenia žalovaného č. SEKO-68-6/2016-ZH z 11.05.2016 o vybavení podania z 29.03.2016 - sťažnosti žalobcu ako bývalého zamestnanca na konanie bývalého zamestnávateľa - žalovaného.

15. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

16. Podľa § 2 ods. 2 SSP každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

17. Podľa § 7 písm. e/ SSP správne súdy nepreskúmajú rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania.

18. Kasačný súd sa oboznámil s obsahom súdneho a administratívneho spisu, ako aj so závermi krajského súdu, ktoré považuje za vecne a právne správne.

19. Správny súdny poriadok v prípade rozhodnutí a opatrení orgánov verejnej správy vyžaduje na ich prieskum správnym súdom splnenie podmienky, že musí ísť o také rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy, ktorým bola fyzická alebo právnická osoba ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch.

20. Správne súdnictvo je založené na princípe generálnej klauzuly, čo znamená, že súdnemu prieskumu zákonnosti podliehajú v zásade všetky rozhodnutia alebo opatrenia vydané orgánmi verejnej správy s výnimkou tých, ktoré zákon výslovne z prieskumu vylučuje. Rozsah právomoci pri preskúmaní správnych rozhodnutí je teda obmedzený negatívnou enumeráciou rozhodnutí, ktoré správne súdy nepreskúmajú. Rozhodnutia, ktoré správne súdy nepreskúmajú sú taxatívne vymedzené v ustanovení § 7 Správneho súdneho poriadku.

21. Aj po nadobudnutí účinnosti Správneho súdneho poriadku teda naďalej platí, že v systéme správneho súdnictva vychádza právna úprava prístupu k súdnemu preskúmaniu právoplatného rozhodnutia orgánu verejnej správy na základe žaloby z princípu generálnej klauzuly s negatívnou enumeráciou, z ktorého vyplýva, že súdy v zásade preskúmajú všetky rozhodnutia alebo opatrenia orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté, okrem tých, ktoré zákon výslovne z prieskumu vylučuje.

22. Rozhodujúcim kritériom pre posúdenie prípustnosti súdneho preskúmania rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy je vždy ich spôsobilosť zasiahnuť do práv, právom chránených záujmov alebo povinností subjektov, ktorým sú určené. Súdnemu preskúmaniu preto podliehajú aj také správne akty orgánov verejnej správy, ktoré nespĺňajú formálne náležitosti rozhodnutia, za predpokladu, že sa nimi právne záväzným spôsobom (bez možnosti nápravy prostredníctvom riadnych opravných prostriedkov) zakladajú, menia alebo rušia práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo sa ich priamo dotýkajú.

23. Kasačný súd sa stotožnil s názorom krajského súdu, že napadnuté oznámenie žalovaného požiadavky pre prípustnosť súdneho preskúmania v správnom súdnictve nespĺňa, a ako také nepodlieha súdnemu prieskumu v správnom súdnictve, pretože nepredstavuje zásah do práv a právom chránených záujmov žalobcu.

24. Rovnako ako krajský súd, aj kasačný súd zdôrazňuje už skôr vyslovený právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v uznesení sp.zn. 7Sžso/11/2010 zo 07.12.2010, podľa ktorého písomné oznámenie správneho orgánu o vybavení sťažnosti nepodlieha súdnemu prieskumu, nie je rozhodnutím, ktoré možno preskúmať v správnom súdnictve, lebo nemá za následok vznik, zmenu alebo zánik právneho vzťahu a ani ním nemohli byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb priamo dotknuté.

25. Pokiaľ žalobca podal kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. j/ SSP (podanie bolo nezákonne odmietnuté), kasačný súd poukazuje na to, že dôvod kasačnej sťažnosti vymedzený v § 440 ods. 1 písm. j/ SSP dopadá na prípady, keď žalobca (sťažovateľ) nesúhlasí s procesným rozhodnutím krajského súdu podľa § 59 ods. 3 veta pred bodkočiarkou SSP, ktorým bolo odmietnuté jeho podanie, ktoré sťažovateľ v správnom súdom stanovenej lehote neopravil alebo nedoplnil a pre tento nedostatok nie je možné v konaní pokračovať (pozri dôvodovú správu k SSP). O taký prípad však v prejednávanej veci nejde.

26. Z uvedených dôvodov kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

27. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že sťažovateľovi (žalobcovi), ktorý v kasačnom konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 167 ods. 1 SSP v spojení s § 467 ods. 1 SSP). Žalovanému kasačný súd náhradu trov kasačného konania nepriznal, lebo neboli splnené podmienky podľa § 168 SSP v spojení s § 467 ods. 1 SSP.

28. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.